

MALÎ SORUNLARLA İLGİLİ TESPİT ve DEĞERLENDİRMELER

Av. Özdemir ÖZOK *

Kendi adına çalışanların vergi beyannamelerini verdikleri ve yıl içinde ödenecek gelir vergisinin buna göre saptandığı mart ayı, yoğun çalışma temposu içinde, biz avukatlar yönünden her yıl ayrı bir stres ve telaş sürecine neden olmaktadır. Bunun sonucu olarak, tüm serbest çalışanların ve bu arada meslektaşlarımızın bir yıl içinde elde ettikleri gelirlerinin ya da zararlarının rakamlara döküldüğü ay olan mart ayı, yeni duygu ve düşüncelerin yeşerdiği, serpildiği “bahar” mevsiminin müjdecisi olmaktan çıkmakta, “dert ayı” niteliğine bürünmektedir.

Müvekkillerinin işlerini takip etmek ve onların hukuklarını korumak duygu ve düşüncesinde olan değerli meslektaşlarımız, bu yoğun koşuşturma içinde, çoğu kez “terzi kendi söküğünü dikemez” öz deyişine uygun olarak, kendilerini ilgilendiren konuları ajandalarında en son sıraya kaydetmektedirler.

TBB Yayın Kurulu, mart ayında meslektaşlarımıza beyanname sürecinde yardımcı olmak amacıyla beğeni ile karşılanan bir rehber hazırladı. Rehberin meslektaşlarımıza yararlı olduğunu aldığımız tepkilerden öğrenmiş bulunmaktayız, bu da bizlere mutluluk vermektedir.

Dergimiz bu sayısını “avukatların vergi sorunları”na, Temmuz sayısını da “avukatların sosyal güvenlik sorunları”na ayırmak suretiyle öz sorunlarımıza öncelik tanımış olmaktadır. Mart ayının özelliği dolayısıyla geç kalmamak için, geçen sayıda verilen vergi rehberi ile bu sayıdaki yazıların meslektaşlarımıza malî sorunlarında yardımcı olabileceğini sanmaktayım. İsteklerinizin bizlere yol göstereceğini bir kere daha, içtenlikle vurgulamak istiyorum. Ancak, bu konudaki karar Barolar Birliği tarafından avukatlara duyurulmak üzere barolarımıza oldukça uzun bir süre önce bildirildiği

---

* Türkiye Barolar Birliği Başkanı.

halde, arkadaşlarımızla yaptığımız toplantılarda, hemen her ortamda vergi ve sosyal güvenlik konularında işittiğimiz yoğun yakınmalar, eleştiriler, istekler olmakla birlikte hiçbir somut katkıda bulunulmamış olduğunu öğrenmiş bulunuyorum. Oysa yaşamsal niteliği bulunan bu alanda çok sayıda somut öneri ve isteklerin gelmesi derginin yayın zenginliğini sağlaması yanında önümüzdeki günlerde Birliğimizin izleyeceği politikalara da zemin hazırlaması açısından önemliydi. Yine de kaybedilmiş bir şey olmadığını, gelecek her türlü eleştiri, öneri, isteğe açık olduğumuzu belirtmek isterim.

Dergimiz yukarıda belirttiğim gibi mart ayında “*Vergi Rehberi*” adı altında bir kılavuz kitapçık çıkardı, bu sayısını da “*Avukatların Vergi Sorunları*”na ayırdı. Ben de, gelişmelerden esinlenerek, zaman zaman bize iletilen ya da bizim doğrudan saptadığımız vergi ile ilgili kimi konular hakkındaki görüş, düşünce ve tespitlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

TBB Yönetim Kurulu olarak göreve geldiğimiz günden buyana, siz değerli meslektaşlarımızın daha rahat, daha güvenli ve daha özgür görev yapabilmeniz için çalışma ve arayışlarımızı duraksamadan sürdürmekteyiz. Hiç kuşku yok ki tüm iyi niyetli girişimlerimize karşın, sorunlarımız ve sıkıntılarımız sürmektedir. Ancak meslektaşlarımızdan aldığımız güçle, barolar ve Barolar Birliği olarak tüm sorunlarımızın üstesinden geleceğimize inancımız tamdır. Bir yanda mesleğe özgü sorunlarla sürdürülen mücadele, öbür yanda mali ve ekonomik düzenleme ve kararlarla getirilen risklerle mücadele yapmak durumunda kalınmaktadır. Bunlardan hatırdaki kalanları bilgilerinize sunmak istiyorum.

Barolarımız ve meslektaşlarımız için, sıkıntı yaratan konuların başında “*hayat standardı*” uygulaması gelmiştir. Bu uygulama 1.1.2002 tarihinde yürürlükten kalkmasına karşın, 58. Hükümet güvenoyundan sonra uygulama yeniden getirilmek istenmiştir. TBB başta olmak üzere ilgili birçok meslek kuruluşunun yoğun girişimleri sonucu bu düzenlemeye ilişkin tasarının TBMM’ne gönderilmesinden vazgeçilmiştir.

Barolarımız ve meslektaşlarımız arasında yakınma nedeni olan bir diğer konu da 27 Şubat 2003 tarihinde yayımlanan 4811 sayılı Vergi Barışı Kanunu uygulamasında olmuştur. Bu yasanın sağladığı olanakları, meslektaşlarımızı karşı bir tehdit ve şantaj unsuru olarak kullanan kimi vergi dairelerinin bu haksız uygulamalarından dönmeleri için Maliye Bakanlığı ve Gelirler Genel Müdürlüğü üst düzey yöneticilerle görüşmeler yapılmıştır.

Bu görüşmeler sonunda;

a. Vergisini düzenli ve makul ölçülerde ödeyen meslektaşlarımız üzerindeki baskı ve şantajların sona erdirilmesi sağlanmıştır.

b. Serbest meslek mensuplarının gelirlerinden indirebileceği giderler, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 68. maddesinde yeniden düzenlenmiştir.

1961 yılından beri yürürlükte olan bu maddenin, çağın gereklerine uygun olarak yeniden gözden geçirilmesi önerimiz benimsenmiştir. Bu konudaki çalışmalarımıza diğer meslek kuruluşları da destek vermiş sonuçta 2.1.2004 gün ve 5035 sayılı Yasa ile haksız uygulamadan vazgeçilmiştir.

Yeni yasal düzenleme ile serbest meslek mensuplarının gelirlerinden indirebilecekleri giderler, ticaret erbabının indirebileceği giderler düzeyine çıkarılmıştır. Bu konudaki en önemli değişiklik *"mesleki kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen genel giderler"* hükmüdür.

c. Maliye Bakanlığı ve Gelirler Genel Müdürlüğü üst düzey yöneticilerle yaptığımız görüşmelerde gündeme getirdiğimiz bir diğer önemli konuda Katma Değer Vergisi ile ilgili sorunlar olmuştur. İlgililere bu sıkıntıyı gidermek için 3065 sayılı KDV Yasası'nın 10. maddesinin c bendine ilave edilmesi için yasa önerisi verilmiştir.

Çalışmalarımız aynı tempoda sürecektir ve 3065 sayılı Yasa'nın TBMM'de görüşülmesi sırasında Plan ve Bütçe Komisyonu başta olmak üzere gerekli girişimler yapılacaktır.

30 Aralık 2003 gün ve 5024 sayılı Yasa'yla 1.1.2004 gününden itibaren uygulanmak üzere 213 sayılı VUY'un mükerrer 298. maddesi değiştirilerek *"enflasyon muhasebesi"* hükümleri getirilmiştir. Yapılan bu düzenlemeyle, avukatların da demirbaşlarında kayıtlı bulunan otomobil de dâhil amortisman tabii iktisadi kıymetlerini enflasyon düzeltmesine uygun tutmaları, düzeltilmiş değerler üzerinden amortisman ayırmaları ve en önemlisi de bu demirbaşlarını satmaları halinde, satılan iktisadi kıymetin maliyeti olarak alış bedelleri değil, enflasyon düzeltmesi sonucu ulaşılan değerlerin maliyet bedeli kabul edilmesi sağlanmıştır. Dolayısıyla da, satıştan doğacak kârın azaltılması olanağı getirilmiştir.

Bu yıl mart ayında meslektaşlarımız yasal olmayan bir uygulamayla karşı karşıya kalmıştır. Bu yeni uygulama büyük şehir belediyesi bulunan 16 defterdarlık aldıkları talimat gereği bir araya gelerek *"rızaıyla yükseltilmiş beyan"* uygulaması başlatmışlardır. Mükelleflerin verdikleri beyannamelerdeki vergi matrahı, kendi belirledikleri miktarın altında ise beyanname alınmayarak iade edilmiş ve *"matrahı yükselt de gel"* denilmiştir. Hiçbir yasal dayanağı olmayan bu uygulamaya karşı girişimlerde bulunulmuş ve yasadışı uygulamaya son verilerek beyannameler kâr miktarına bakılmaksızın olduğu gibi alınmaya başlanmıştır.

Meslektaşlarımız yönünden Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü ile yaptığımız görüşmelerde çözüme kavuşturulamayan en önemli sorunlardan birisi de Avukatlık Yasası 164. maddesinin son fıkrası gereği, dava sonunda karşı tarafça ödenen vekâlet ücretiyle ilgili KDV ve gelir vergisi stopajı konusudur. Bu konuda Maliye Bakanlığı yetkilileri olaya vergi geliri ve tahsilâtı açısından bakmakta ancak uygulamanın yasallığı ve hukukiliği yönüyle pek ilgilenmemektedir.

Sağlıklı ve bol kazançlı nice mali yıllara kavuşmanız dileklerimle saygılar sunarım.